

Energi-,
Forsynings- og
Klimaministeriet

Samråd i Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg d. 9. november 2018 vedr. åben dør- projektet i Jammerland Bugt

Kontor
Energikontor I

Dato
24. oktober 2018

J nr. 2018-3161

/ MESAJ

Samrådsspørgsmål D

I Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg har Rasmus Horn Langhoff stillet ministeren følgende samrådsspørgsmål Z

Samrådsspørgsmål D:

"Ministeren anmodes om en drøftelse af planerne om at opsætte kystnære vindmøller i Jammerland Bugt. Der henvises til artiklerne i dagbladet Nordvestnyt den 29. august 2018: "Campingplads lukker hvis møllerne kommer" og "Tro ikke at havmøllerne er skudt ned" og til (folketingsåret 2017-18) EFK alm. del – spm. 354-357. Samrådsspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2017-18, jf. EFK alm. del - samrådssp. Z."

Ministerens svartale:

Tak for spørgsmålet.

[Beskrivelse af projektet i Jammerland Bugt]

Jeg vil gerne indledningsvist opsummere, hvad projektet i Jammerland Bugt handler om, så vi har en fælles forståelse af, hvad vi skal tale om i dag.

I 2012 ansøger European Energy om at opstille op til 80 havvindmøller på op til 200 meter i Jammerland Bugt. Møllerne skal placeres cirka 6 kilometer fra kysten.

I 2014 giver Energistyrelsen tilladelse til, at European Energy kan gennemføre forundersøgelser og herunder en VVM-undersøgelse.

VVM-redegørelsen har været lang tid undervejs, fordi der blandt andet har været diskussioner om beregninger af effekter på fuglelivet i området.

Energistyrelsen sender nu i november eller december en revideret VVM-redegørelse i offentlig høring.

Så vi har altså at gøre med et projekt med store havvindmøller, der ligger tæt på kysten, og som har udløst store protester hos befolkningen. Og som samtidig er et projekt, hvor European Energy har retten helt på sin side, hvis de vil gennemføre havvindmølleparken, og VVM-undersøgelsen i øvrigt kan godkendes – uanset de massive folkelige protester.

En vigtig detalje er dog, at den kommunale indsigelsesret kommer til at gælde, hvis European Energy ønsker statslige støttekroner til projektet. Det vender jeg tilbage til.

[Forståelse for frustrationer]

Jeg vil også gerne her indledningsvist understrege meget klart, at jeg til fulde forstår de frustrationer, som de kystnære havvindmøller skaber.

Jeg vil heller ikke lægge skjul på, at vi i regeringen godt kunne tænke os at få de her møller længere ud på havet.

Jeg kan nemlig frygte, at opførelsen af flere kystnære møller kan medføre en generel folkelig modstand mod vindmøller.

Og at den modstand i værste fald kan blive en trussel for den grønne omstilling, som vi i regeringen ser som en af de allervigtigste politiske prioriteter i årene frem.

[Regeringens indsats]

Det bliver vi nødt til at tage alvorligt.

Ingen minister har gjort så meget som mig for at få de kystnære møller længere ud på havet.

Regeringen har fået indført to konkrete stramninger af åben dør-ordningen, i øvrigt i godt samarbejde med forligskredsen:

- Vi har indført den kommunale indsigelsesret.

- Og vi har indført fremdriftskravene.

Vi indførte sammen med jer den kommunale indsigelsesret, så vi kan være sikre på, at der er lokal opbakning til eventuelle kystnære projekter.

Med indsigelsesretten kan en kommune gøre indsigelse imod opførslen af havvindmøller, der stilles op inden for 8 kilometer fra kysten.

Vi besluttede med Energifaften fra i sommer, at indsigelsesretten skal udvides til at gælde for møller, der opstilles inden for 15 kilometer fra kysten.

Men den kommunale indsigelsesret har ikke tilbagevirkende kraft. Og derfor gælder indsigelsesretten ikke for projektet ved Jammerland Bugt, hvis European Energy ønsker at opføre projektet uden støtte.

Den kommunale indsigelsesret vil dog gælde, hvis European Energy ønsker statslige støttekroner til projektet. Det er en forudsætning for at deltage i de kommende teknologineutrale udbud, at der er kommunal opbakning.

Jeg vil være meget forsigtig med at vurdere, om European Energy har behov for statslig støtte. Der er sket en hastig teknologiudvikling på havvindområdet, og derudover er der kommet nye spillere på markedet, som er interesseret i at betale en højere pris for grøn strøm, fx nogle af vores kommende datacentre.

Så tiden må vise, hvordan økonomien i projektet ser ud, og om den kommunale indsigelsesret kan komme i spil.

Jeg vil gerne understrege, at min modstand alene handler om de kystnære placeringer og ikke om havvindmøller som sådan.

Havvindmøller spiller en afgørende rolle i vores grønne omstilling, og Danmark skal være førende på området.

Men havvindmøller hører efter min mening til langt ude på havet, hvor de ikke generer folk.

Desværre er det sådan, at lige så meget som jeg forstår frustrationerne, lige så lidt kan jeg stoppe projektet i Jammerland Bugt, hvis European Energy kan opføre projektet uden statslige støttekroner.

Det gælder også, hvis jeg tilbagekalder alle beslutningskompetencer fra Energistyrelsen. Lovgivningen er nemlig ens for Energistyrelsen og for mig, som minister.

[Beslutningskompetence og tilladelser]

Lad mig kort gennemgå, hvilke tilladelser der skal opnås i forbindelse med et projekt som det i Jammerland Bugt.

(1.) For det første. Forundersøgelsestilladelsen er den første tilladelse, man skal have.

Det er en forudsætning for forundersøgelses-tilladelsen, at udnyttelse af energi vurderes relevant, og at projektudvikler har de rette finansielle og tekniske kompetencer.

Hvis de her forudsætninger er opfyldt, skal der gives forundersøgelsestilladelse. Det er mig som energi-, forsynings- og klimaminister, der træffer afgørelse om forundersøgelsestilladelser.

(2.) Den anden tilladelse, der skal gives, er etableringstilladelsen.

En forundersøgelsestilladelse giver ikke automatisk ret til en etableringstilladelse.

Det er nemlig sådan, at hvis der i forbindelse med VVM-redegørelsen findes væsentlige negative påvirkninger, så kan et projekt afvises.

Det sker i praksis sjældent, fordi det er mere normalt, at VVM-redegørelsen i stedet angiver, hvordan et projekt kan tilpasses, så de negative påvirkninger bliver minimeret til et acceptabelt niveau.

Det er Energistyrelsen, der sammen med andre relevante fagstyrelser vurderer, om en påvirkning er så negativ, at man ikke kan gennemføre et projekt.

Der er altså sat et system i værk, som skal sikre, at det er saglige argumenter, der ligger til grund for afvisninger af projekter, der kan fremme den grønne omstilling.

Som lovgivningen ser ud lige nu, kan man ikke afvise en ansøgning, hvis den endelige VVM-redegørelse bliver godkendt af de relevante eksperter.

(3.) Den tredje og sidste tilladelse er elproduktionstilladelsen, som dokumenterer, at vilkårene i etableringstilladelsen er opfyldt. Det er Energistyrelsen, der giver elproduktionstilladelsen.

[Projektet ved Jammerland Bugt har været kompleks]

Som jeg også nævnte i starten af talen, så har VVM-redegørelsen for projektet i Jammerland Bugt været lang tid undervejs.

Mit overordnede billede af projektet er dog, at der hele tiden har været fremdrift i processen.

Projektudvikler fik forundersøgelsestilladelsen i 2014.

I 2015 modtog Energistyrelsen VVM-redegørelsen, og herefter opstår så en række problemstillinger, som har betydet, at projektet har trukket ud.

En af hovedårsagerne til det lange forløb er, som jeg nævnte indledningsvis, at man har skullet inddrage nye beregninger af effekterne i forhold til fugleliv i VVM-redegørelsen.

Ændringen af beregningerne har medført, at projektområdet blev indskrænket en del i efteråret

2017, ligesom det også blev flyttet længere væk fra kysten.

De her ændringer har samtidig betydet, at der skulle gennemføres en revision af VVM-redegørelsen og laves nye visualiseringer.

Planen er nu, at VVM-redegørelsen sendes i offentlig høring her i november eller december, og i starten af 2019 vil Energistyrelsen så forholde sig til de indkomne høringssvar.

[Påvirkning på miljø, natur, boligpriser og turisme]

Jeg kan se, at der i samrådsspørgsmålet bliver henvist til artikler, der handler om projektets påvirkning på miljø, natur, boligpriser og turisme.

Jeg vil ikke forholde mig til det specifikke projekt, da VVM-redegørelsen ikke er offentliggjort endnu.

I stedet vil jeg kort gennemgå, hvad tidligere VVM-redegørelser og erfaringer på området har lært os.

Det er klart, at det altid vil påvirke omkringliggende miljø og natur, når der opføres infrastruktur som for eksempel kystnære havvindmøller.

Derfor er det så vigtigt, at der udføres VVM-undersøgelser, så vi kan imødekomme påvirkningerne og mindske dem. Det er, som jeg har nævnt, også sket med projektet i Jammerland Bugt.

Hvad angår huspriser, så har der ikke tidligere været sager i Danmark om pristab på grund af kystnære havvindmøller.

Men det er bestemt tænkeligt, at kystnære havvindmøller kan have en negativ påvirkning på ejendomspriserne i det berørte område.

Derfor har boligejere i området også mulighed for at søge dækning af ejendomsværditab gennem den såkaldte værditabsordning.

Der er verserende sager ved Taksationsmyndigheden, som vil give en indikation på, hvordan de her forhold omkring boligpriserne ser ud.

Endelig er der turismen. I forhold til turisme har tidligere undersøgelser vist, at holdningerne til vindmøller varierer i befolkningen.

Derfor kan man formentlig antage, at det samme gælder for turister.

Jeg håber, at jeg hermed har givet jer svar på de spørgsmål, I har til projektet i Jammerland Bugt.

[Afrunding]

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at det for mig er den grønne omstilling, som er kernen i det her. Hvis vi skal i mål med den grønne omstilling, så skal vi have en bred opbakning fra befolkningen.

Derfor har jeg strammet op på åben dør-ordningen.

Men det ændrer desværre ikke på, at jeg ikke bare kan aflyse projektet ved Jammerland Bugt .

Det ville kræve lovgivning med tilbagevirkende kraft, som i sig selv er et retssikkerhedsmæssigt problem.

Hvis jeg aflyste projektet nu, ville staten for det første højst sandsynligt skulle betale en stor erstatning til European Energy.

Og for det andet, og det er ret så væsentligt, så ville det skabe en voldsom usikkerhed om investeringer i udbygning med havvind og anden vedvarende energi i Danmark.

En usikkerhed som på ingen måder vil gavne den grønne omstilling, som jeg ved, at vi alle her i rummet tillægger stor vægt.

Tak for ordet.